ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ F. G. JACOBS

της 25ης Σεπτεμβρίου 2001 [1]

1. Η Simon άσκησε αναίρεση κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 10ης Μαΐου 2000 με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση περί ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής περί απορρίψεως του αιτήματος της αναιρεσείουσας, με το οποίο ζήτησε, αφενός, να τακτοποιηθεί η διοικητική της κατάσταση και, αφετέρου, συμβολική χρηματική ικανοποίηση ύψους ενός ευρώ προς ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που υπέστη [2].

Το ιστορικό της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως

2. Η Simon ζητεί κυρίως να αναπροσδιοριστεί αναδρομικώς το υπαλληλικό καθεστώς της από τον Μάιο του 1966 μέχρι τον Οκτώβριο του 1995. Κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής (εξαιρουμένων δύο σύντομων περιόδων το 1993 και 1994), η Simon απασχολούνταν νομίμως σε μια σειρά από ανεξάρτητους οργανισμούς στους οποίους η Επιτροπή (αρχικώς η προγενέστερη αυτής, η Ανωτάτη Αρχή της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα) είχε αναθέσει με διαδοχικές συμβάσεις τον συντονισμό και τη διάθεση στις αρμόδιες εθνικές βιομηχανίες των αποτελεσμάτων των ερευνών που διεξήχθησαν από διάφορους εμπειρογνώμονες στο πλαίσιο των πενταετών εργονομικών ερευνητικών προγραμμάτων για τις βιομηχανίες άνθρακα και χάλυβα τα οποία πραγματοποίησε η Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 55 της Συνθήκης ΕΚΑΧ (στο εξής: άρθρο 55 ΕΚΑΧ). Η Simon ισχυρίζεται ότι στην πραγματικότητα απασχολούνταν στην Επιτροπή και ζητεί να αναγνωριστεί ότι κατά την εν λόγω περίοδο ήταν έκτακτος υπάλληλος των Κοινοτήτων.

3. Το άρθρο 55 ΕΚΑΧ επιβάλλει στην Επιτροπή την προώθηση τεχνικής και οικονομικής έρευνας σχετικά με την παραγωγή και την προηγμένη χρήση του άνθρακα και του χάλυβα καθώς και με την ασφάλεια στην εργασία στις βιομηχανίες άνθρακα και χάλυβα και την οργάνωση, για τον σκοπό αυτόν, των κατάλληλων επαφών μεταξύ των υφισταμένων ερευνητικών οργάνων.

4. Μέχρι το 1995, η Επιτροπή, στο πλαίσιο του πενταετούς εργονομικού ερευνητικού της προγράμματος για τις βιομηχανίες άνθρακα και χάλυβα που προβλέπει το εν λόγω άρθρο, ανέθεσε σε διαφόρους ανεξάρτητους οργανισμούς, με διαδοχικές συμβάσεις, τον συντονισμό και τη διάθεση στις αρμόδιες εθνικές βιομηχανίες των αποτελεσμάτων των μελετών που διεξήχθησαν βάσει του προγράμματος.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.

2 — Απόφαση της 10ης Μαΐου 2000, Τ-177/97 (Συλλογή Υπ.Υπ. 2000, σ. II-319).

5. Οι οργανισμοί αυτοί, οι οποίοι αναφέρονται τόσο από τους διαδίκους όσο και στην απόφαση του Πρωτοδικείου ως «οργανισμοί επιβλέψεως» («organismes de tutelle»), συστάθηκαν από την Επιτροπή προκειμένου να επανδρωθεί ο συγκεκριμένος τομέας με έμπειρους συμβούλους για τη διεξαγωγή ερευνών σε κάθε δεδομένη στιγμή και να συγκροτηθεί ένα κεντρικό Γραφείο Κοινοτικής Εργονομικής Δράσης (στο εξής: Γραφείο), το οποίο θα παρείχε προφανώς καθημερινή διοικητική υποστήριξη για τις αλλεπάλληλες ερευνητικές εργασίες.

6. Από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι η Simon, η οποία ήταν υπάλληλος της Κοινότητας με βαθμό C από το 1957 μέχρι το 1960, εργάστηκε στο Λουξεμβούργο από το 1966 μέχρι το 1993 σε αρκετές εταιρίες που συστάθηκαν από την Επιτροπή. Σύμφωνα με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, από το 1966 μέχρι το 1980 η Simon απασχολήθηκε διαδοχικά στη Société des sciences médicales, στη Ligue luxembourgeoise contre la tuberculose, στη Société d'ergonomie de langue française και στον Gesellschaft für Arbeitswissenschaft. Από το 1980, ο οργανισμός επιβλέψεως στον οποίο εργαζόταν η Simon ήταν ο Gesellschaft für Sicherheitswissenschaft (στο εξής: GFS). Από την 1η Μαρτίου 1993 μέχρι τις 14 Ιανουαρίου 1994, καθώς και μεταξύ 1ης Ιουλίου και 30ής Νοεμβρίου1994, η Simon απασχολούνταν άμεσα από την Επιτροπή με συμβάσεις ορισμένου χρόνου που διέποντα από τη λουξεμβουργιανή νομοθεσία. Κατόπιν νέας συμβάσεως μεταξύ της Επιτροπής και του GFS για την περίοδο από 1ης Δεκεμβρίου 1994 μέχρι 31 Αυγούστου 1995, ο GFS ανέλαβε τον συντονισμό και τη διάθεση των αποτελεσμάτων των μελετών που εκπονήθηκαν στα πλαίσια του Έκτου Εργονομικού Προγράμματος. Η Simon απασχολήθηκε εκ νέου στον GFS, για την ίδια περίοδο με εκείνη την οποία αφορούσε η σύμβαση μεταξύ της Επιτροπής και του GFS. Η ισχύς της τελευταίας αυτής συμβάσεως, όπως και εκείνης της Simon, παρατάθηκε μέχρι τις 25 Οκτωβρίου 1995. Η Επιτροπή δεν ανανέωσε εν συνεχεία τη σύμβαση με τον GFS και η σύμβαση της Simon λύθηκε κατά την ημερομηνία αυτή.

7. Στις 16 Ιανουαρίου 1996, η Simon άσκησε ενώπιον του Luxembourg Labour Court αγωγή για καταχρηστική απόλυση κατά του GFS και του διευθυντή του. Με έγγραφο της 28ης Ιουνίου 1996, η Simon υπέβαλε αίτηση ενώπιον της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 90, παράγραφος 1, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ζητώντας να αναγνωριστεί ότι από το 1966 εργάστηκε ως έκτακτος υπάλληλος των Κοινοτήτων. Προς στήριξη του αιτήματός της, η Simon ισχυρίστηκε ότι οι συμβάσεις εργασίας μεταξύ εκείνης και των οργανισμών επιβλέψεως είχαν ως αποκλειστικό αντικείμενο την αποφυγή εφαρμογής του καθεστώτος που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού. Η Simon ζήτησε επίσης αποζημίωση ύψους ενός ευρώ για την παράβαση εκ μέρους της Επιτροπής του καθήκοντος αρωγής που είχε απέναντί της.

8. Το καθεστώς που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού, στο οποίο αναφέρεται η Simon, ισχύει για όλους τους εργαζομένους που έχουν συνάψει σύμβαση εργασίας με τις Κοινότητες, είτε πρόκειται για έκτακτους υπαλλήλους, επικουρικούς υπαλλήλους, τοπικούς υπαλλήλους είτε για ειδικούς συμβούλους[3]. Το άρθρο 90 του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλή-

3 — Άρθρο 1.

λων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εφαρμόζεται κατ' αναλογία στους υπαλλήλους αυτούς [4].

9. Το άρθρο 90 του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ορίζει:

«1) Κάθε πρόσωπο που αναφέρεται στον παρόντα κανονισμό δύναται να προσφύγει στην αρμόδια για τον διορισμό αρχή ζητώντας της να λάβει απόφαση περί αυτού. Η αρχή κοινοποιεί την αιτιολογημένη απόφασή της στον ενδιαφερόμενο εντός προθεσμίας τεσσάρων μηνών από την ημέρα υποβολής της αιτήσεως. Μετά τη λήξη της προθεσμίας αυτής η έλλειψη απαντήσεως στην αίτηση σημαίνει σιωπηρή απορριπτική απόφαση, κατά της οποίας δύναται να υποβληθεί αίτημα κατά την έννοια της επόμενης παραγράφου.

2) Κάθε πρόσωπο που υπόκειται στον παρόντα κανονισμό δύναται να υποβάλει στην αρμόδια για τους διορισμούς αρχή αίτημα κατά οιασδήποτε πράξεως η οποία θίγει τα συμφέροντά του, τόσο στην περίπτωση που η εν λόγω αρχή έχει ήδη λάβει απόφαση όσο και όταν παρέλειψε να λάβει μέτρο που επιβάλλεται από τον κανονισμό. Το αίτημα πρέπει να διατυπωθεί εντός προθεσμίας τριών μηνών [...]»

10. Η περίοδος αυτή αρχίζει να τρέχει από την ημερομηνία δημοσιεύσεως της πράξεως, αν πρόκειται για γενικό μέτρο, και από την ημερομηνία κοινοποιήσεως της αποφάσεως στο οικείο πρόσωπο ή από την ημερομηνία παρελεύσεως της προβλεπόμενης προθεσμίας για απάντηση, όταν η ένσταση στρέφεται κατά σιωπηρής αποφάσεως περί απορρίψεως αιτήσεως, όπως προβλέπει το άρθρο 90, παράγραφος 1.

11. Ελλείψει απαντήσεως εκ μέρους της Επιτροπής, η Simon άσκησε, στις 2 Δεκεμβρίου 1996, διοικητική ένσταση κατά της σιωπηρής αποφάσεως με την οποία απορρίφθηκε η αίτησή της, βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων.

12. Με απόφαση της 2ας Απριλίου 1997, η οποία κοινοποιήθηκε στη Simon στις 8 Απριλίου 1997, η Επιτροπή απέρριψε την ένσταση.

13. Στις 12 Μαρτίου 1997, το Luxembourg Labour Court κήρυξε το αίτημα της Simon απαράδεκτο, με την αιτιολογία ότι η ενδιαφερομένη δεν απέδειξε ότι είχε προσληφθεί από τον GFS ή από τον διευθυντή του.

Η διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου

14. Στις 11 Ιουνίου 1997 η αναιρεσείουσα άσκησε προσφυγή ενώπιον του Πρωτοδικείου ζητώντας την ακύρωση της αποφά-

4 — Άρθρο 83 του Καθεστώτος που εφαρμόζεται επί του Λοιπού Προσωπικού.

σεως της Επιτροπής, της 2ας Απριλίου 1997, και την επιδίκαση εις βάρος της Επιτροπής χρηματικής ικανοποιήσεως ύψους ενός ευρώ για την ηθική βλάβη που υπέστη και για την παράβαση του καθήκοντος αρωγής που όφειλε να της επιδείξει.

15. Η Simon ισχυρίστηκε ότι η Επιτροπή ενήργησε κατά κατάχρηση εξουσίας και διαδικασίας. Προς στήριξη του ισχυρισμού αυτού παρέπεμψε στις αποφάσεις Mulfinger [5] και Deshormes [6], βάσει των οποίων είναι παράνομη η σύναψη εκ μέρους της Επιτροπής συμβάσεων εργασίας ή παροχής υπηρεσιών κατά το εθνικό δίκαιο κράτους μέλους οσάκις η συμβατική οδός επιλέχθηκε προκειμένου να αποφευχθεί η εφαρμογή του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων ή του Καθεστώτος που εφαρμόζεται επί του Λοιπού Προσωπικού.

16. Η Simon, προκειμένου να αποδείξει ότι τα καθήκοντά της ήταν μόνιμα και καθορισμένα καθήκοντα δημόσιας κοινοτικής υπηρεσίας, υπό την έννοια της εν λόγω νομολογίας [7], διατύπωσε τις ακόλουθες παρατηρήσεις:

i) ότι άσκησε αδιαλείπτως τα καθήκοντά της υπό την άμεση εποπτεία των υπαλλήλων της Επιτροπής από τη ΓΔ Κοινωνικών Υποθέσεων που ήταν υπεύθυνοι για τα εργονομικά προγράμματα·

ii) ότι η απασχόλησή της συνέβαλε στην πραγματοποίηση μιας από τις αποστολές που η Συνθήκη ΕΚΑΧ ανέθεσε στην Επιτροπή, ήτοι την ασφάλεια στις συνθήκες εργασίας στις βιομηχανίες άνθρακα και χάλυβα και την οργάνωση, για τον σκοπό αυτόν, της συνεργασίας μεταξύ των ερευνητικών σωμάτων·

iii) ότι οι αμοιβές της — οι οποίες καθορίστηκαν μονομερώς από την Επιτροπή — αποδεικνύουν ότι η εργασία της αντιστοιχούσε σε εργασία υπαλλήλου της Επιτροπής με βαθμό Α5.

Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

17. Το Πρωτοδικείο (μονομελές) απέρριψε την προσφυγή.

18. Το Πρωτοδικείο επισήμανε ότι το Καθεστώς που εφαρμόζεται επί του Λοιπού Προσωπικού ισχύει, βάσει του άρθρου 1, για «κάθε υπάλληλο ο οποίος έχει προσληφθεί με

5 — Απόφαση της 6ης Δεκεμβρίου 1989, C-249/87 (Mulfinger κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 4127).

6 — Απόφαση της 1ης Φεβρουαρίου 1979, 17/78 (Deshormes κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1979, σ. 189).

7 — Βλ. υποσημείωση 6, απόφαση Deshormes, σκέψη 46.

σύμβαση από τις Κοινότητες». Το άρθρο 6 προβλέπει ότι κάθε όργανο προσδιορίζει τις αρχές οι οποίες είναι εξουσιοδοτημένες να συνάπτουν τις συμβάσεις προσλήψεως που αναφέρονται στο άρθρο 1. Από τη νομολογία του Δικαστηρίου [8] προκύπτει ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί υπάλληλος των Κοινοτήτων κάποιος του οποίου ο εργοδότης δεν είναι κοινοτικό όργανο, αλλά νομικό πρόσωπο, υποκείμενο στο δίκαιο κράτους μέλους και δεν μπορεί να τύχει μεταχειρίσεως όμοιας με εκείνη της οποίας τυγχάνει μια διοικητική υπηρεσία του εν λόγω οργάνου [9]. Η απασχόληση της Simon στηριζόταν σε συμβάσεις εργασίας ή παροχής υπηρεσιών μεταξύ της ίδιας και των επίμαχων οργανισμών επιβλέψεως· οι οργανισμοί αυτοί αποτελούσαν νομικά πρόσωπα υποκείμενα στο γερμανικό ή στο λουξεμβουργιανό δίκαιο και οι συμβάσεις με τη Simon ρυθμίζονταν από τη λουξεμβουργιανή νομοθεσία. Το Πρωτοδικείο κατέληξε συνεπώς ότι, κατά τη διάρκεια της περιόδου μεταξύ 1966 και 1993 καθώς και μεταξύ 1ης Δεκεμβρίου 1994 και 25ης Οκτωβρίου 1995, εργοδότης της Simon ήταν διαδοχικώς οι εν λόγω οργανισμοί και όχι η Επιτροπή [10].

19. Το Πρωτοδικείο απέρριψε τους ισχυρισμούς ότι η Επιτροπή είχε προσφέρει εργασία στη Simon και είχε καθορίσει το ύψος της αμοιβής της. Έκρινε, πρώτον, ότι οι συμβάσεις μεταξύ της Simon και των οργανισμών επιβλέψεως προέβλεπαν ότι μόνον η Επιτροπή μπορούσε να εγκρίνει τον διορισμό της και έκρινε ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, το γεγονός αυτό δεν εμπόδιζε τον εργοδότη της να είναι το αντισυμβαλλόμενο μέρος στη σύμβαση χωρίς να είναι κοινοτικό όργανο [11]. Το Πρωτοδικείο έκρινε, δεύτερον, ότι η αμοιβή της Simon δεν είχε οριστεί από την Επιτροπή, αλλά τελούσε απλώς υπό την έγκρισή της [12]. Απέρριψε επίσης ως αλυσιτελείς ισχυρισμούς βασιζόμενους στις ομοιότητες μεταξύ της εργασίας της Simon και εκείνης ενός έκτακτου υπαλλήλου της Επιτροπής και στη διαπίστωση του Luxembourg Labour Court [13].

20. Το Πρωτοδικείο υποστήριξε, τέλος, ότι οι αποφάσεις Mulfinger [14] και Deshormes [15] δεν ασκούσαν επιρροή στον ισχυρισμό περί καταχρήσεως εξουσίας, καθόσον οι υποθέσεις αυτές αφορούσαν συμβάσεις που συνήφθησαν μεταξύ υπαλλήλου και της ίδιας της Επιτροπής. Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν αποτελούσε συμβαλλόμενο μέρος στη σύμβαση εργασίας της Simon, δεν μπορεί να ευθύνεται για κατάχρηση εξουσίας ή διαδικασίας στην περίπτωση αυτή [16].

8 — Απόφαση της 11ης Ιουλίου 1985 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 87/77, 130/77, 22/83, 9/84 και 10/84, Salerno κ.λπ. κατά Επιτροπής και Συμβουλίου (Συλλογή 1985, σ. 2523), και απόφαση της 13ης Ιουλίου 1989, 286/83, Alexis κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1989, σ. 2445).

9 — Σκέψεις 37 και 38 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως.

10 — Σκέψεις 40 έως 42 της αποφάσεως.

11 — Σκέψη 43 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, παραπέμπουσα στην απόφαση Salerno, σκέψη 43, βλ. υποσημείωση 8.

12 — Σκέψη 43 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως.

13 — Σκέψεις 43 έως 45 της αποφάσεως.

14 — Βλ. υποσημείωση 5.

15 — Βλ. υποσημείωση 6.

16 — Σκέψεις 46 έως 49 της αποφάσεως.

21. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο απέρριψε την προσφυγή ακυρώσεως.

Η αίτηση αναιρέσεως

22. Με την αίτηση αναιρέσεως η Simon ζητεί από το Δικαστήριο:

— να ακυρωθεί η απόφαση του Πρωτοδικείου,

— να ακυρωθεί η απόφαση της Επιτροπής της 2ας Απριλίου 1997,

— να αναγνωριστεί ότι οι υπηρεσίες τις οποίες παρέσχε κατά την περίοδο από 15 Μαΐου 1966 μέχρι 25 Οκτωβρίου 1995 θεωρούνται υπηρεσίες που παρασχέθηκαν από έκτακτο υπάλληλο της Επιτροπής,

— να καταδικαστεί η Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα και των δύο βαθμών.

23. Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

— να κηρύξει την αίτηση αναιρέσεως απαράδεκτη στο μέτρο που θέτει υπό αμφισβήτηση τις αφορώσες τα πραγματικά περιστατικά διαπιστώσεις του Πρωτοδικείου και ζητεί από το Δικαστήριο να προβεί σε αναγνώριση για την οποία δεν έχει αρμοδιότητα στο πλαίσιο εκδικάσεως αιτήσεως αναιρέσεως και για την οποία, εν πάση περιπτώσει, δεν προβλήθηκε σχετικό αίτημα ενώπιον του Πρωτοδικείου,

— επικουρικώς, να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως ως αβάσιμη,

— επικουρικότερα, σε περίπτωση που το Δικαστήριο «αποφασίσει το αδύνατο» και ακυρώσει την απόφαση του Πρωτοδικείου, να αναπέμψει την υπόθεση ενώπιον του Πρωτοδικείου,

— να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα.

Συνοπτική παράθεση της επιχειρηματολογίας των διαδίκων

24. Από την αίτηση αναιρέσεως προκύπτει — μολονότι το ζήτημα δεν είναι

εντελώς σαφές — ότι η Simon προβάλλει δύο λόγους αναιρέσεως οι οποίοι κατά την άποψή της αποδεικνύουν ότι η διαπίστωση του Πρωτοδικείου ότι δεν υπήρξε κατάχρηση εξουσίας εκ μέρους της Επιτροπής ήταν εσφαλμένη νομικώς και πρέπει να ακυρωθεί.

25. Η Simon υποστηρίζει, πρώτον, ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε σφάλμα εκτιμήσεως απορρίπτοντας τον ισχυρισμό της περί καταχρήσεως εξουσίας με την αιτιολογία ότι τα καθήκοντα της αναιρεσείουσας εκτελέστηκαν βάσει συμβάσεων που καταρτίστηκαν με τρίτους. Το Πρωτοδικείο θα έπρεπε, αντιθέτως, να είχε εξετάσει τη νομιμότητα των συμβάσεων μεταξύ της Επιτροπής και των διαδοχικών οργανισμών επιβλέψεως.

26. Στο πλαίσιο αυτό, το Πρωτοδικείο θα έπρεπε να είχε εξετάσει τον πραγματικό σκοπό τον οποίο επιδίωκε η Επιτροπή με την ανάθεση της κεντρικής διευθύνσεως του Γραφείου σε οργανισμούς επιβλέψεως, οι οποίοι δεν είχαν αναγνωρισμένη ειδική ικανότητα ούτε στη διαχείριση κοινοτικών προγραμμάτων ούτε στους οικείους ουσιώδεις τομείς. Σκοπός των οργανισμών επιβλέψεως ήταν απλώς, όπως προκύπτει από την περιγραφή τους, η επίβλεψη μια μονάδας η οποία στην πραγματικότητα δημιουργήθηκε και διοικούνταν σε μεγάλο βαθμό από υψηλόβαθμους υπαλλήλους της Κοινότητας ώστε να καταστεί δυνατή για την Κοινότητα η εκπλήρωση των υποχρεώσεων που υπέχει από το άρθρο 55 ΕΚΑΧ. Ωστόσο, σύμφωνα με τη Simon, το Πρωτοδικείο δεν εξέτασε όλα τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίστηκαν προκειμένου να εξακριβωθεί αν αυτά συνιστούσαν επαρκή, λυσιτελή και βάσιμη απόδειξη ότι ο μοναδικός σκοπός τον οποίο επιδίωκε η Επιτροπή, με τη χρησιμοποίηση των οργανισμών επιβλέψεως, ήταν η χρηματοδότηση του Γραφείου και ειδικότερα η κάλυψη των μισθών όσων εργάζονταν εκεί και όχι, όπως ισχυρίστηκε η Επιτροπή, η εκπλήρωση των καθηκόντων πληροφορήσεως και συντονισμού τα οποία ανατίθενται σ' αυτήν βάσει του άρθρου 55 ΕΚΑΧ. Επιπλέον, το Πρωτοδικείο δεν εκτίμησε σωστά τα αποδεικτικά στοιχεία της Επιτροπής με τα οποία αυτή προσπάθησε να δικαιολογήσει το δικαίωμά της να παρεμβαίνει στη διοικητική και οικονομική διαχείριση του Γραφείου.

27. Το Πρωτοδικείο θα έπρεπε επίσης να αξιολογήσει τα καθήκοντα τα οποία οι οργανισμοί επιβλέψεως εκτελούσαν στην πραγματικότητα προς όφελος της Επιτροπής και συγκεκριμένα την οικονομική ευθύνη για τη διαχείριση του Γραφείου εντός των ορίων των κονδυλίων που παρείχε η Επιτροπή και την υποχρέωση διορισμού διευθυντή του Γραφείου με δύο το πολύ βοηθούς.

28. Δεύτερον, το Πρωτοδικείο θα έπρεπε να εξετάσει τον χαρακτήρα των δεσμών μεταξύ, αφενός, της Simon και, αφετέρου, πρώτον, των οργανισμών επιβλέψεως και, δεύτερον, της Επιτροπής. Θα έπρεπε ιδίως να διερευνήσει τόσο αν πραγματική σχέση εργοδότη-εργαζομένου υφίστατο μεταξύ της ενδιαφερομένης και των υπηρεσιών επιβλέψεως ή μεταξύ εκείνης και της Επιτροπής όσο και αν η εργασία της Simon ενέπιπτε στην έννοια των μόνιμων καθηκόντων κοινοτικής δημόσιας υπηρεσίας, τα οποία οι Συνθήκες αναθέτουν στα όργανα.

29. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ισχυρισμός ο οποίος θέτει υπό αμφισβήτηση διαπίστωση αφορώσα τα πραγματικά περιστατικά σύμφωνα με την οποία δεν στοιχειοθετήθηκε κατάχρηση εξουσίας είναι απαράδεκτος [17]. Εν πάση περιπτώσει, μολονότι το Πρωτοδικείο υποχρεούται να λάβει υπόψη όλους τους ισχυρισμούς που προβάλλονται ενώπιόν του, δεν υποχρεούται να ασχοληθεί ατομικώς με καθένα από τα πραγματικά ζητήματα που προβάλλονται ως αποδεικτικά στοιχεία. Από την απόφαση προκύπτει σαφώς ότι το Πρωτοδικείο εξέτασε με προσοχή τον ισχυρισμό περί καταχρήσεως εξουσίας υπό το πρίσμα όλων των αποδεικτικών στοιχείων. Υπό τις συνθήκες αυτές αρκεί ότι το Πρωτοδικείο εξήγησε με σαφήνεια και ακρίβεια — όπως το έπραξε εκτενώς στις παραγράφους 43 και 51 της αποφάσεως — τους λόγους για τους οποίους απέρριψε τον εν λόγω ισχυρισμό.

Επί του παραδεκτού

30. Το άρθρο 51 του Οργανισμού ΕΟΚ του Δικαστηρίου ορίζει ότι η αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Δικαστηρίου περιορίζεται σε νομικά ζητήματα και ότι ως λόγος αναιρέσεως μπορεί να προβληθεί, inter alia, παραβίαση του κοινοτικού δικαίου από το Πρωτοδικείο.

31. Το άρθρο 113 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου προβλέπει ότι η αναίρεση έχει ως αντικείμενο την ολική ή μερική αναίρεση της αποφάσεως το Πρωτοδικείου και την ολική ή μερική αποδοχή των αιτημάτων που υποβλήθηκαν πρωτοδίκως. Η αίτηση αναιρέσεως αποκλείει την υποβολή κάθε νέου αιτήματος και δεν μπορεί να μεταβάλει το αντικείμενο της ενώπιον του Πρωτοδικείου δίκης.

32. Ενώπιον του Πρωτοδικείου η Simon ζήτησε

i) την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής της 2ας Απριλίου 1997,

ii) συμβολική αποζημίωση ενός ευρώ, και

iii) τα δικαστικά έξοδα.

33. Με την παρούσα αίτηση αναιρέσεως η Simon ζητεί

i) να ακυρωθεί η απόφαση του Πρωτοδικείου,

ii) να ακυρωθεί η απόφαση της Επιτροπής της 2ας Απριλίου 1997,

iii) να αναγνωριστεί ότι οι υπηρεσίες τις οποίες παρέσχε κατά την περίοδο από 15 Μαΐου 1966 μέχρι 25 Οκτωβρίου 1995

17 — Απόφαση της 19ης Ιουνίου 1992, C-18/91 P, V. κατά Κοινοβουλίου (Συλλογή 1992, σ. I-3997, σκέψη 44).

θεωρούνται υπηρεσίες που παρασχέθηκαν από έκτακτο υπάλληλο της Επιτροπής, και

iv) τα δικαστικά έξοδα.

34. Ο ισχυρισμός της Επιτροπής ότι η αναγνώριση την οποία ζητεί η Simon είναι απαράδεκτη είναι, κατά την άποψή μου, ορθός, διότι δεν προβλήθηκε τέτοιο αίτημα ενώπιον του Πρωτοδικείου.

35. Η Επιτροπή υποστηρίζει επίσης ότι η αίτηση αναιρέσεως είναι απαράδεκτη στο μέτρο που θέτει υπό αμφισβήτηση διαπιστώσεις του Πρωτοδικείου αφορώσες τα πραγματικά περιστατικά.

36. Δεν αμφισβητείται ότι το Δικαστήριο δεν μπορεί να αποφανθεί επί της εκτιμήσεως εκ μέρους του Πρωτοδικείου των πραγματικών περιστατικών στο πλαίσιο εκδικάσεως αιτήσεως αναιρέσεως. Μπορεί εντούτοις να υπάρξει μια λεπτή διαχωριστική γραμμή μεταξύ, αφενός, της επανεξετάσεως των εκτιμήσεων των πραγματικών περιστατικών και, αφετέρου, της πιστοποιήσεως ότι δεν αλλοιώθηκαν τα αποδεικτικά στοιχεία και ότι το Πρωτοδικείο προσδιόρισε ορθώς τη νομική φύση των γεγονότων και καθόρισε τις έννομες συνέπειες. Αμφότερα τα ανωτέρω εμπίπτουν στην αναιρετική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου [18].

18 — Απόφαση της 1ης Ιουνίου 1994, C-136/92 P, Επιτροπή κατά Brazzelli Lualdi κ.λπ. (Συλλογή 1994, σ. I-1981, σκέψη 49).

37. Βάσει των προεκτεθέντων, θεωρώ ότι η αίτηση αναιρέσεως είναι κατ' αρχήν παραδεκτή στο μέτρο που ζητείται ακύρωση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου και της αποφάσεως της Επιτροπής της 2ας Απριλίου 1997.

Επί της ουσίας

38. Ο πρώτος λόγος αναιρέσεως της Simon έγκειται στο ότι το Πρωτοδικείο έπρεπε να εξετάσει τη νομιμότητα των συμβάσεων που συνήφθησαν μεταξύ της Επιτροπής και των διαδοχικών οργανισμών επιβλέψεως. Έπρεπε, ειδικότερα, να εξετάσει τον πραγματικό σκοπό τον οποίο επιδίωκε η Επιτροπή προσφεύγοντας σε τέτοιους οργανισμούς και να αξιολογήσει τα καθήκοντα με τα οποία αυτοί ήταν πραγματικά επιφορτισμένοι.

39. Από την προσφυγή της Simon ενώπιον του Πρωτοδικείου προκύπτει — μολονότι, δυστυχώς, η ακριβής έννοια των σχετικών ισχυρισμών δεν είναι απολύτως σαφής — ότι η κύρια ένσταση της Simon ενώπιον του δικαστηρίου αυτού ήταν ότι οι συμβάσεις μεταξύ αυτής και των οργανισμών επιβλέψεως, οι οποίες περιγράφονταν ως συμβάσεις εργασίας ή παροχής υπηρεσιών, ήταν παράνομες. Δεν υπάρχει, επομένως, σαφής ισχυρισμός ότι οι συμβάσεις μεταξύ της Επιτροπής και των οργανισμών επιβλέψεως ήταν παράνομες. Θεωρώ, επομέ-

νως, πλήρως δικαιολογημένο ότι το Πρωτοδικείο ενήργησε βάσει του ότι το υπό κρίση ζήτημα ήταν η νομμότητα των συμβάσεων μεταξύ της Simon και των οργανισμών επιβλέψεως.

40. Το Πρωτοδικείο στην απόφασή του παρέθεσε τον ισχυρισμό της Simon ότι είναι παράνομη η εκ μέρους των κοινοτικών οργάνων προσφυγή σε συμβάσεις εργασίες ή σε συμβάσεις παροχής υπηρεσιών οι οποίες διέπονται από το δίκαιο κράτους μέλους, αν αυτή η λύση επιλέχθηκε όχι βάσει των αναγκών της υπηρεσίας, αλλά για να αποφευχθεί η εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή του Καθεστώτος που εφαρμόζεται επί του Λοιπού Προσωπικού [19]. Το Πρωτοδικείο ασχολήθηκε σαφώς με τον εν λόγω ισχυρισμό, επισημαίνοντας ότι το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι η Επιτροπή ενεργεί κατά κατάχρηση διαδικασίας αν καθορίζει τους όρους της συμβάσεως εργασίας ενός εργαζομένου που προσλαμβάνεται με σύμβαση η οποία διέπεται από τη νομοθεσία κράτους μέλους όχι ανάλογα με τις ανάγκες της υπηρεσίας, αλλά για να αποφύγει την εφαρμογή των διατάξεων του Καθεστώτος που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού [20]. Το Πρωτοδικείο εν συνεχεία έκρινε — ορθώς κατά την άποψή μου — ότι η νομολογία αυτή δεν έτυχε εφαρμογής στην ενώπιόν του υπόθεση, ακριβώς διότι η Επιτροπή δεν αποτελούσε συμβαλλόμενο μέρος των συμβάσεων και συνεπώς δεν μπορούσε να ενεργήσει κατά κατάχρηση της εξουσίας της στην εν λόγω περίπτωση [21].

41. Δεδομένου ότι δεν υπήρξε αυτοτελής ισχυρισμός ενώπιον του Πρωτοδικείου περί του παρανόμου χαρακτήρα της προσφυγής της Επιτροπής στους οργανισμούς επιβλέψεως, ουδόλως εκπλήσσει το γεγονός ότι το Πρωτοδικείο δεν εξέτασε το ζήτημα αυτό. Δεδομένου ότι ο ισχυρισμός αυτός προβλήθηκε για πρώτη φορά ενώπιον του Δικαστηρίου και καθόσον ο Κανονισμός Διαδικασίας του Δικαστηρίου προβλέπει ότι το αντικείμενο της δίκης δεν μπορεί να μεταβληθεί κατά την εκδίκαση της αιτήσεως αναιρέσεως [22], ο πρώτος λόγος αναιρέσεως της Simon πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος.

42. Ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως της Simon έγκειται στο ότι το Πρωτοδικείο έπρεπε να εξετάσει τη φύση των δεσμών μεταξύ αυτής και, πρώτον, των οργανισμών επιβλέψεως και, δεύτερον, της Επιτροπής. Φρονώ όμως ότι το Πρωτοδικείο πράγματι εξέτασε προσεκτικά τα ζητήματα αυτά στις παραγράφους 43 και 44 της αποφάσεώς του και επιπλέον επισήμανε ορθώς ότι απάντηση στο εν λόγω επιχείρημα δόθηκε με την απόφαση Salerno [23]. Ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως της Simon είναι, συνεπώς, αβάσιμος.

43. Ακόμη και στην περίπτωση που το Δικαστήριο θα θεωρούσε ότι μπορεί να προσαφθεί στο Πρωτοδικείο ότι υπέπεσε σε σφάλμα εκτιμήσεως για τους λόγους τους οποίους επικαλείται η Simon, τούτο δεν σημαίνει απαραιτήτως ότι η εν λόγω απόφαση είναι αναιρετέα.

19 — Σκέψη 25 της αποφάσεως.

20 — Απόφαση της 20ής Ιουνίου 1985, 123/84, Klein κατά Επιτροπής (Συλλογή 1985, σ. 1907, σκέψη 24· παραπομπή στη σκέψη 46 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως).

21 — Σκέψεις 46 έως 48 της αποφάσεως του Πρωτοδικείου.

22 — Άρθρο 113, βλ. συνοπτική παράθεση ανωτέρω, στο σημείο 31.

23 — Βλ. υποσημείωση 8.

44. Στην πραγματικότητα, η Simon ισχυρίζεται ότι εθίγησαν τα συμφέροντά της διότι απασχολήθηκε σε διάφορους οργανισμούς επιβλέψεως με διάφορες συμβάσεις εργασίας ή συμβάσεις παροχής υπηρεσιών από τον Μάιο του 1966 μέχρι τον Οκτώβριο του 1995, ενώ θα έπρεπε να είχε προσληφθεί από την Επιτροπή ως έκτακτος υπάλληλος. Από τα έγγραφα που προσκομίστηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η Simon ήγειρε το ζήτημα με την Επιτροπή για πρώτη φορά τον Ιούνιο του 1996. Μολονότι δεν τάσσεται ειδική προθεσμία για την υποβολή αιτήματος περί εκδόσεως αποφάσεως σύμφωνα με το άρθρο 90, παράγραφος 1, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων, το άρθρο 90, παράγραφος 2, ορίζει ότι ένσταση κατά οποιασδήποτε πράξεως η οποία θίγει τα συμφέροντα του αιτούντος πρέπει να υποβληθεί εντός προθεσμίας τριών μηνών. Το Δικαστήριο θα μπορούσε — ή θα έπρεπε — να λάβει υπόψη του αυτεπαγγέλτως το ζήτημα αν η Simon μπορούσε να θέσει υπό αμφισβήτηση συμβάσεις εργασίας που καταρτίστηκαν τριάντα και πλέον έτη πριν την υποβολή της διοικητικής ενστάσεως. Σημειωτέον ότι το Πρωτοδικείο απέρριψε προσφάτως τις προσφυγές δύο επικουρικών υπαλλήλων της Επιτροπής που ζήτησαν να τους αναγνωριστεί αναδρομικώς η ιδιότητα του εκτάκτου υπαλλήλου, με την αιτιολογία ότι οι προσφυγές ήταν εκπρόθεσμες, διότι δεν ασκήθηκαν εντός τριών μηνών από τη σύναψη συμβατικών σχέσεων με την Επιτροπή [24].

45. Επισημαίνω τέλος ότι, μολονότι κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση τέθηκε ευθέως ερώτημα για το ζήτημα αυτό στον συνήγορο της Simon, δεν είναι σαφές το όφελος που προσδοκά να αποκομίσει η ενδιαφερομένη από την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής της 2ας Απριλίου 1997.

46. Ακόμη και αν η Επιτροπή αποφάσιζε ότι θα έπρεπε να αναγνωριστεί στη Simon η ιδιότητα του εκτάκτου υπαλλήλου κατά την επίμαχη περίοδο, ποιες θα ήταν οι πρακτικές συνέπειες της αποφάσεως αυτής για τη Simon; Είναι προφανές ότι η ίδια δεν ισχυρίζεται ότι ως έκτακτος υπάλληλος θα ελάμβανε μεγαλύτερη αμοιβή· αντιθέτως, φαίνεται ότι, προς στήριξη του αιτήματός της για τον χαρακτηρισμό της ως εκτάκτου υπαλλήλου, επικαλείται το γεγονός ότι η αμοιβή της ανερχόταν στο ίδιο ύψος με εκείνο της αμοιβής υπαλλήλου της Επιτροπής με βαθμό Α5. Είναι επίσης προφανές ότι η Simon δεν ζητεί αποζημίωση: μολονότι η προσφυγή της ενώπιον του Πρωτοδικείου περιείχε αίτημα χρηματικής ικανοποιήσεως, το ποσό που ζήτησε ανερχόταν συμβολικώς σε ένα ευρώ και δεν προσέφυγε κατά της απορριπτικής του αιτήματος αποφάσεως του Πρωτοδικείου. Επιπλέον, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση αναφέρθηκε ότι, κατά την επίμαχη περίοδο, η Simon κατέβαλλε εισφορές κοινωνικής ασφαλίσεως στο Λουξεμβούργο· επομένως, βάσει αυτού, δικαιούνταν, προφανώς, παροχές κοινωνικής ασφαλίσεως, συμπεριλαμβανομένης προφανώς συντάξεως. Όμως, ακόμη και αν η Simon αποκτούσε αναδρομικώς την ιδιότητα του εκτάκτου υπαλλήλου και, κατά συνέπεια, δικαιούνταν καταρχήν συντάξεως ή ιατρικής περιθάλψεως, σύμφωνα με τα κοινοτικά συστήματα, κάθε τέτοιο αίτημα θα ήταν εξαιρετικά πολύπλοκο υπό τις συνθήκες της παρούσας υποθέσεως, δεδομένου ότι αναγόμενες στο παρελθόν εισφορές τόσο σε συνταξιοδοτικά ταμεία όσο και στο σύστημα ασφαλίσεως ασθενείας θα έπρεπε να αφορούσαν περιόδους κατά τις οποίες η Simon ήταν ήδη ασφαλισμένη σε ανάλογα συστήματα στο Λουξεμβούργο.

24 — Διάταξη της 6ης Ιουλίου 2001, T-375/00, Dubigh κ.λπ. κατά Επιτροπής. Βλ. επίσης, κατ' αναλογία, απόφαση της 6ης Μαρτίου 2001, T-192/99, Dunnett κ.λπ. κατά Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, σκέψεις 48 έως 54.

Πρόταση

47. Θεωρώ, συνεπώς, ότι το Δικαστήριο πρέπει:

1) να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως,

2) να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα.